بررسي تاثير مديريت نادرست در بهره برداري از منابع آب هاي زيرزميني دشت كشكوئيه رفسنجان استان كرمان

علي حسيبي[۱] و علي زين الديني[۲]

۱- كارشناس ارشد محيط زيست، دانشگاه علوم پزشكي كرمان
۲- محقق مركز تحقيقات كشاورزي و منابع طبيعي كرمان

چكيده

به منظور بررسي اثرات بهره برداري بي رويه از منابع آب زير زميني در دشت كشكوئيه رفسنجان واقع در ۲۰۰ كيلومتري شمال غرب كرمان اين تحقيق انجام شد. تا مطلوب شدن آبهاي زير زمينـي از بـين رفتن پوشش گياهي، تخريب خاك، بيابان زائي و نابودي محيط زيست ضـرورت انجـام ايـن تحقيـق را ايجاب كرده است. جهت انجام اين مطالعه از ۵۰ حلقه چاه آب منطقه به روش خوشـه اي يـك مرحلـه اي نمونه برداري انجام شد پارامترهاي سديم، كلر، بي كربنات، كربنـات، كلـسيم، منيزيم،سـولفات، دي اكسيد كربن، PH، سختي، هدايت الكتريكي، نسبت جذب سديم بـرٌ د رنمونـه هـاي آب برداشـت شده مورد بررسي قرار گرفت، بر اساس نتايج بدست آمده و با اسـتفاده از نـرم افـزار SPSS كارهـاي آماري انجام شد كه ميزان اكثر پارامترها خارج از محدوده نرمال بود مثلا ميانگين كلر در آبهاي منطقه ٤١١٨ ميلي گرم در ليتر و ميانگين هدايت الكتريكي ١٣٥٦١ ميكـرو مـوس بـر سـانتي متـر بـود. در مرحله بعد با توجه به نتايج بدست آمده منطقه مورد مطالعه را به سه محدوده تقسيم كرده و آبهاي زير زميني هر محدوده از نظر استانداردهاي آب شرب و آبياري مورد بررسي قرار گرفتنـد. نتـايج حاصـل از تجزيه و بررسي آزمايشها مغاير كيفيت ايـن آبهـا بـا اسـتانداردهاي آشـاميدني و قـرار گـرفتن آنهـا در محدوده C_4 و S_4 كه محدوده نامطلوب براي آبياري مي باشـد تـشخيص داده شـد.همچنـين بررسـي نتايج تجزيه ها نشان مي دهد كه پارامترهاي مهم و خطرناك در اين آبها، سميت يون هاي ويژه نظير برٌ ،كلر و سديم كه بالاتر از حد مجاز مي باشد و در برخي منابع آب تا ۱۰ برابر بيشتر از حد استاندارد است كه استفاده از آنها باعث خطرات زيست محيطي بخصوص آلودگي خـاك و از بـين رفـتن پوشـش گياهي مي شود كه بايستي اين محدوديت مد نظر قرار گرفته و مديريت ويژه اي اعمال گردد.

كلمات كليدي: آب آبياري، آب شرب، آب زير زميني،

۱- مقدمه

آب نشانه حيات و سرچشمه زندگي است اصولاً زندگي بدون آب معني و مفهومي ندارد (نه حيات شكل مي گيرد و نه بقا مي يابد[۲]